

HRONIKA

će se specijalizirati u određenoj oblasti i koji će sve svoje snage usmeriti na taj posao. Jer, kako je rekao jedan diskutant, ne može se privesti kraju rad na rečniku srpskohrvatsko-slovačkog jezika ako istraživač može na njemu da radi samo u svoje slobodno vreme. Ipak, vidi se da postoje dobra volja da se ovi problemi na zadovoljavajući način reše, kao i to da su članovi Društva spremni da se još više angažuju na poslovima Društva. Zato se može očekivati dalji napredak i razvoj Društva slovakista Vojvodine.

Jaroslav Turčan

SA GODIŠNJE SKUPSTINE DRUŠTVA SLOVAKISTA VOJVODINE

U Novom Sadu je 11. aprila 1976. godine održana Četvrta godišnja skupština Društva slovakista Vojvodine. Ovo društvo osnovano je 1969. godine, a jedan od njegovih glavnih zadataka je unapređivanje prosvetnog, naučnog, kulturnog i umetničkog stvaralaštva iz oblasti slovačkog jezika, književnosti i kulture.

Predsednik Društva Ana Makanova podnela je referat »Društvo slovakista Vojvodine i njegovi zadaci«. Odve su istaknuti najznačajniji zadaci koji stoje pred Društвom, uz osvrт na neke od značajnijih momenata iz dosadašnjeg rada Društva.

Sekretar Društva mr Mihal Tir podneo je izveštaj o radu Društva slovakista Vojvodine od treće godišnje skupštine (održane u aprili 1973. godine) do danas. Posebno se osvrтuo na aktivnost sva četiri aktiva koji rade u okviru društva (jezičkog, književnog, školskog i etnografskog). Osim što su istaknuti uspesi, u referatu je bilo govorra i o propustima i nedostacima u radu Društva i pojedinih aktiva.

Diskusija povodom ova dva referata bila je dosta živa. Izrečeno je više kritičkih mišljenja, posebno u vezi sa zakasnjenjem u radu na slovačko-srpskohrvatskom rečniku. Dato je i više konstruktivnih predloga vezanih za više oblasti rada Društva.

Na ovoj sednici jednoglasno je usvojen i novi Statut Društva slovakista Vojvodine.

U referatu dr Jana Kmeća »Stanje slovakistike i njene perspektive« istaknute su mogućnosti kakve svi narodi i narodnosti uživaju u našem samoupravnom socijalističkom društvu u pogledu razvoja i upotrebe vlastitog jezika i kulture. Sem toga, govoreno je i o mogućnostima i perspektivama daljeg razvoja slovakistike kod nas.

Marija Mijavec je u svom referatu »Problematika srpskohrvatsko-slovačke frazeologije« iznela niz svojih zapažanja o istraživanjima frazeologije u slovačkom i srpskohrvatskom jeziku, prvenstveno sa aspekta medusobnih uticaja ova dva jezika na tom planu. Posebnu vrednost njenog referata čine brojni primjeri frazeoloških spojeva u srpskohrvatskom i slovačkom jeziku, kao i sistematizacija ovih spojeva sa aspektom medusobne sličnosti u srpskohrvatskom i slovačkom jeziku.

Ova godišnja skupština Društva slovakista Vojvodine pokazala je da postoji želja i spremnost da se rad ovog Društva stalno proširuje i obogaćuje, ali i to da napretka, posebno u nekim oblastima (izrada srpskohrvatsko-slovačkog rečnika, kontrastivna jezička istraživanja, etnografski rad) ne može biti bez stručnih i sposobnih kadrova koji

DRAGOSLAV RADISAVLJEVIĆ: «SLIKE»

Salon Tribine mladih, 1—27. decembra 1975.

Poslednje javljanje mладог Radisavljevića u Novom Sadu datira iz 1972. godine. Još tada je on u osmišljavanju nekih optičkih doživljaja primenjivao jedan izuzetan postupak, i to izuzetan po tehnički rada na tzv. slici, umesto da iznalaži posebnosti kreativnog doživljaja bilo što kompozicije.

Za mладог, tada još neusmerenog umetnika, takav beznadan prilaz rešavanju odgovarajuće vizuelne problematike, nije bila akcija bez značaja. Pritom je teško bilo u tom smislu makar šta mu ozbiljno zameriti. Valjalo je ipak, kao što je uostalom i činjenje, skrenuti pažnju na kolicišnu predenog puta njegovih prethodnika. Podsetiti ga na prisustvo tehničke i njene uloge u vizuelnoj umetnosti, sa svim dijapazonom multipliranja jednog sasvim običnog umetničkog dela. Sa tim napomenama Radisavljević je otiašao na školovanje pravo u Prag. Tamo je u klasi profesora značajne reputacije Eugena Weidliha imao priliku da stekne nešto više od osnovnog pojma »komuniciranja sa ljudskim čulima i sa svim osećajima današnjeg čoveka...« (Dr. Jaromil Uždil).

Danas u tog istog umetnika srećemo izraz jedva izmenjen, delo koje je on sam do nedavna smonio nazivao slikom — nekako ispirano i u osnovi jednako sređeno kao i ranije. Tehnika postupka sprovođi se i danje obeshrabrujuće dosledno. Ako je za pothvalu da u toj doslednosti nema uzmicanja, stagnacija je svakako uočljiva. Radisavljević sasvim uspešno barata tehnički manirom egzaktne sklopove ravni. Njegova se limija, čak i u poziciji kriuvadavog toka, doživljava kao stroga i jednolična paralela. Ono što smo stvaraocima dvadesetih godina zamerali kao stagnantu akciju manirizma, zakidajući im na umetničkoj vrednosti vazda jednoličnog poteza, prepoznajemo danas u stvaralačkom procesu Radisavljevića.

Precišćena, po vokaciji grafizmu bliska, njegova linija tvori vizuelne prostore u osnovi kompozicijski sноšljive, — likovno priznate. Prateći kolori daju povoda razmišljanju da je pristup umetniku toj i takvoj realizaciji trudan i pačenički. Pedanterija kojom su prostori »slike« ispunjeni opšeda posmatrača ushićenjem. A ipak ta jasno usmerena linija, i taj, u svom sirovom šarenoru šućmursti kolorit, ne ostavlja bogzna kakav utisak. Ne bude nekakve zdravljive vizuelne asocijacije od onih koje smo videli u radovima Kandinskog, Mondrijana i Vazarelija. Uprkos tome u predgovoru kataloga za izložbu, insistira se na usporedbi izloženih radova sa produktojim tih davno priznatih veličina. Šta više iznose se, očigledno netačni, podaci o postojanju »više

nego 20 stavki u izlagачkoj delatnosti mладog umetnika, čime se, naravno, nikako ne može izglađiti slabašni bilans ostvarenog.

Ako smo, dakle, pre samo nekoliko godina, i to s razlogom, mogli da očekujemo nagli uspon Radisavljevića u bavljenju istinski zahvalnom likovnom materijom, vreme je da sada i sa ovog mesta priznamo kako smo, blago rečeno, zavedeni. Možda je to u stvari dobar znak i povod za razmišljanje o tome, kakve su sve i kolike prepreke koje stoje na putu umetnikovoј imaginaciji i htećinama?

Milan Milić, Jagodinski

LJUBOMIR RAJČEVIĆ: METALNE SLIKE

Prvom izložbom Salona Tribine mладih, u još sasvim nedefinisanom programu za 1976-tu godinu, predstavio nam se autor starije generacije iz Beograda, Rajčević Ljubomir. Nastojanje voditelja Salona, kao i motiv koji je bio razlogom da stvaralaštvo Rajčevića predstavi novosadskoj likovnoj javnosti, baziraju se na fizičkom izloženih radova, njihovoj vremenskoj neomeđenosti i slobodi interpretacije koju smo, često nepravdno, bili skloni da odmeravamo nekakvom generacijskim uzusima.

I pored poštovanja namere autora da svojim radovima, već u naslovu kataloga, da sva obeležja slike, — dakle svojstva tzv. Štafeljaskog slikarstva, neophodnim se čini mala intervencija u smislu suočenja takve sadržajnosti na menu koja odgovara finalnom izgledu predstavljenih dela. Izvedeni u tehnički sasvim sličnoj gruboj obradi bakra, radovi Rajčevića odražavaju upravo takvu vrstu visoke plastike koja je predstavljena u reljefima prepoznatljivim na majstorskoj obradi balkarskih ploha. Naviknuti na to da slične sadržaje primamo kao prigodnu i prevašodno namensku tvoreninu (sa tek negde uspelo datom umetničkom kreacijom), postoji laka verovatnoća da Rajčevićeve luminescencije podredimo tim nepriličnim kriterijumima. Ovde stvari stoje u znatnoj obrnutoj proporciji.

Odnos samog autora prema tretmanu vizuelne problematike navodi na pomisao da se takva delatnost temeljila još na njegovim početnim iskustvima sa metalom, a verovatno i u nekim kasnijim meditacijama; da se, dakle, misao o apstraktnoj predstavi kompozicije unutar jednog sasvim omeđenog prostora, nezadrživo mrestila svom širinom umetnikove imaginacije.

Od 18 dela nevelikog formata, većina ih se odlikuje bogatstvom teksturalne plastike, istovremeno prezasićene zamašnim fondom vizuelne informacije. Skoro svaka od tih »metalnih slika«, recimo pre objekata, značački je zaokružena i do kraja majstorski izrađena. Ne bi se (i pored najbolje volje za osudom) tako svedenoj, uniformom-konforičnoj i smerno nagizdanjo kompoziciji dalo šta ozbiljno da zameri. Odsutni su i banalna retoričnost, ilustrativna pričljivost, usuknula poetika i puška narativnost, a ipak većinom izloženih slika dominira krutost i zasićenost kompozicije. Samo u nekoliko eksponata, i to kod onih koji se čine nedovršenim ostvareno je kompoziciono jedinstvo praćeno obaveznim akcentom prenaglašene plastilke.

A to je već dobar znak da bi valjalo ovakvim »slikama« dati sva obeležja objekta, saobrazno tehnički koja kvalitetno oslikava.

Milan Milić, Jagodinski

»polja« — časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja

uredjuju: dr sergej flere, dr momčilo grubač, zorica stojanović, julijan tamaš, jaroslav turčan (glavni i odgovorni urednik) i jovan zivlak / tehnički i likovni urednik cvetan dimovski / sekretar radmila gikić / članovi izdavačkog saveta: lazar elhart, dr sergej flere, radmila gikić, mr mihailo harpanj (predsednik), branislav panić, dr jože pogaćnik i jaroslav turčan / izdaje tribina mladih, novi sad, katolička porta 5, telefon 43-196 / rukopise slati na adresu: redakcija »polja«, novi sad, poštanski fah 190 / godišnja pretplata 50 dinara, za inostranstvo dvostruko / širo-račun 65700—503—997 kod novosadske banke u novom sadu / lektor jovan zivlak / korektor raša perić / meter miroslav pešić / štampa »prosveta«, novi sad, stevana sremsca 13.

na osnovu mišljenja pokrajinskog sekretarijata za nauku, obrazovanje i kulturu broj 413—152/73 časopis je oslobođen poreza na promet proizvoda i usluga.